

РЕШЕНИЕ

№ 484

гр. Пловдив, 10.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VII СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: Стефка Т. Михова

Членове: Николай К. Стоянов
Иванка П. Гоцева

при участието на секретаря Ангелинка Ил. Костадинова
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михова Въззивно гражданско дело
№ 20235300502278 по описа за 2023 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано по въззивна жалба, подадена от Х. Т. К., ЕГН *****,
против решение №3208/10.07.2023г., постановено по гр.д. № 5455/2021 г. , по
описа на Пловдивски районен съд, с което е отхвърлен предявения от
жалбоподателя против Държавата, представлявана от Министъра на
регионалното развитие и благоустройство иск за признаване за установено по
отношение на ответника, че Х. Т. К. е собственик на основание реституция по
ЗВСОНИ и наследство по закон на 1/18 ид.ч. от реална част от поземлен имот
с идентификатор 52221.512.620, в момента заснет като поземлен имот с
идентификатор 52221.512.652, по КК и КР на село Н., община С., одобрени с
заповед № РД-18-862 от 12.12.2019г. на ИД на АГКК, с площ от около 3576
кв.м. съгласно СТЕ, заемаща североизточната част от нанесения в картата
имот, при граници: път Пловдив - с. Н., на запад и юг части от имот с
идентификатор 52221.512.620, на изток- поземлен имот с идентификатор
52221.512.650- полски път, която реална част неправилно е била заснета като
част от поземлен имот с идентификатор 52221.512.620, в момента поземлен
имот с идентификатор 52221.512.652, вместо като самостоятелен поземлен

имот и жалбоподателя е осъден да заплати на насрещната страна сторените по делото разноски. Във въззивната жалба са релевирани подробни оплаквания за неправилност и необоснованост на първоинстанционното решение, постановено в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила. Искането към въззивния съд е за неговата отмяна и постановяване на ново по съществото на правния спор, с което исковата претенция бъде уважена, с присъждане на сторените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна чрез пълномощника гл. юриск. А.А., с който се взема становище за нейната неоснователност и се настоява за потвърждаване на първоинстанционното решение, с присъждане на направените по делото разноски.

Пловдивският окръжен съд, след като провери обжалваното решение съобразно правомощията си по чл.269 от ГПК, прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК и обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намери за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, изхожда от легитимирана страна и е насочена срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което се явява процесуално допустима.

При извършената служебна проверка на решението съобразно правомощията си по чл.269, изр. първо от ГПК съдът намери, че същото е валидно и допустимо. Предвид горното и на основание чл.269, изр.2 от ГПК следва да бъде проверена правилността на решението съобразно посоченото в жалбата и при служебна проверка за допуснато нарушение на императивни материалноправни норми, като въззивният съд се произнесе по правния спор между страните.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.54, ал.2 от ЗКИР, предявен от Х. Т. К., ЕГН *****, срещу Държавата, представлявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройство.

В обстоятелствената час на исковата си молба ищецът е изложил съображения, че се легитимира като собственик на 1/18 ид. ч., придобита по

наследство от Н.И.Д., на имот с площ от 4,3 дка, при граници: шосето между гр. Пловдив и с. Н., вада, имот на военно поделение и земеделска земя, находящ се в землището на с. Н., общ. С., обл. Пловдив. Твърди, че имотът бил собственост на И.Н.Д., бивш жител на гр. Пловдив, починал на 16.06.1964 г., като същият бил национализиран със ЗНЧИМП от 27.12.1947 г., а след това бил възстановен на наследниците на починалия И.Н.Д. със ЗВСОНИ от 21.02.1992 г., като наследниците А.Д., Н.Д. и П.Д. се снабдили през 1994 г. с нотариален акт за собственост по обстоятелствена проверка. Твърди, че имотът неправилно не е заснет в кадастралната карта, като същият попадал изцяло в границите на поземлен имот с идентификатор 52221.512.620 по КК на с. Н., разположен в североизточната му част, като спорната част заемала цялото лице към пътя, съгласно представена ситуация от юни 2011 г., при граници на тази част: пътя Пловдив – с. Н., на запад, юг – имот 52221.512.620 – на МНО, на изток землищна граница между с. Н. и с. К.К.. Искането до съда е да бъде установено правото му на собственост на 1/18 ид. ч. върху имота с площ от 4 300 кв.м., неправилно заснет в границите на поземлен имот с идентификатор 52221.512.620 по КК на с. Н.. Претендира разноски.

Държавата,представявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройство оспорва така предявения иск. Твърди тя да е собственик на процесната част от имот № 000620, за който бил съставен АДС № 0323/30.11.2001 г., целият с площ от 14,091 дка застроена и незастроена площ,който имот бил публична държавна собственост, предоставен за управление на Министерство на отбраната за изпълнение на функциите му на основание ПМС № 232/29.11.1993 г., върху който имот държавата запазила собствеността си по силата на Приложение 1 към чл. 1 от ПМС 232/29.11.1993 г. Счита че собствеността върху имота публична държавна собственост не подлежи на възстановяване съгласно чл. 7, ал. 4 от ЗДС. Твърди, че процесната земя се ползва за цели на отбраната като преди влизане в сила на ЗСПЗЗ, било извършено строителство на сгради в имота,като в приложение № 1 на ПМС 232 от 29.11.1993 г. издадено за изпълнение на чл. 24 от ал.3 от ЗСПЗЗ, били посочени имоти, необходими на МНО,в това число и процесния върху които се запазва правото на собственост от страна на Държавата.

Съдът, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани с въззивната жалба, твърденията и възраженията на страните и

събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна:

По делото е безпротиворечиво установено и по това не се спори, че ищецът е наследник по закон на б.ж. на гр.Пловдив И.Н.Д., починал на 16.6.1964 г. Най-ранни данни за имота на наследодателя на ищеца се съдържат в Записка от 1943 г. за вписване на частен писмен договор за продажба на недвижим имот от 1938 г. на основание чл. 25 и 26 от Закона за допълнение на Закона против спекулата с недвижими имоти. Записката установява валидирането на частния писмен договор за продажба в полза на наследодателя на ищеца от 1938 г. на 1/8 идеални части от описания в нея имот. В коментираната записка имотът е описан като мелница, нахождаща се в землището на с.К.К., местността „Попова воденица“, при съседни: вада, савачна вада и шосе, състоящ се от мелница с три камъка бурати, еврика, две сушилни за пипер и двор от около 3 дка.

Досежно отчуждаването на имота от наследодателя на въззивника на твърдяното от него основание ЗНЧИМП - не се спори и това се установява от приложените по делото писмени доказателства- Акт за завземане на недвижим имот за държавен и предаването му на ДЗС К.К. от 11.2.1955 г., съставен на основание Закона за национализацията от 1947 г., досежно мелнична сграда на един етаж с пристройка от стаички с обща застроена площ от 272 кв.м и незастроена част – 2000 кв.м.

Представено е от ищеца и копие от протокол № 29 от 31.07.1992 г. на комисия по реституцията към община Родопи, в който е записано: „комисията намира, че са налице условията за реституиране на имота- терена, заедно със съществуващите в момента сгради.“ Констатацията се отнася за земя, посочена като площ от 2272 кв.м. без конкретни разположение и граници. Съгласно удостоверение по 29.02.1992 г. наследниците на И.Н.Д. са възстановили правото си на собственост върху имот общо със застроено и незастроен с площ от 2272 кв.м.- бивша мелница. Представено е и копие от изпълнителен лист от 1994 г., съгласно който Поделения 18820 (КЕЧ) е осъдено да плати на наследниците обезщетение за ползването на имот от 2272 кв.м., без да са посочени граници и местоположение. На 30.11.2001 г. е съставен акт за публична държавна собственост за поземлен имот с площ от 13.961 дка, застроен с караулно и склад, и два склада АТТ и ВТИ. В

документа е посочено времето на изграждането на постройките, а именно през 1987 г. Съгласно отразяването в т. 9 от акта, имотът е предоставен за управление на Министерството на отбраната с постановление от 1993 г., като няма отразяване за разпореждане с част от имота. С приложение към акта е допусната поправка на констатираните грешки в площите, като за земята същата е определена на 14.091 кв.м. С решение на Министерски съвет от 18.01.2019 г. статутът на имот № 000620 е променен, като от публична държавна собственост е обявен за частна държавна собственост. На 24.06.2019 г. е съставен акт за частна държавна собственост, като имотът е описан с номер 000620 с площ от 14.091 дка, с начин на трайно ползване: друга територия нестопанска, ведно с построени сгради. В акта се удостоверява, че сградите в имота са изградени през 1987 г. С договор от 08.04.2021 г. и в хода на производството на делото Държавата е продала поземлен имот с идентификатор 52221.512.620 на трето неучастващо по делото лице „ГеоЛъв“ ЕООД.

С Определение № 87 от 12.02.2015 г. по гр. дело № 6348/2014 г. по описа на Първо гражданско отделение на Върховния касационен съд не е допуснато касационно обжалване на въззивното решение на Пловдивския окръжен съд № 1157 от 18.06.2014 г. по гр. д. № 947/2014 г. Пловдивският окръжен съд е обезсилил решението на Пловдивския районен съд № 247/20.1.2014 г., постановено по гр. д. № 6893/2013 г., с което е отхвърлен предявеният от ишците, сред които и праводателя на Х. К., против Държавата, отрицателен установителен иск за собственост на реална част от недвижим имот 000620 по Картата на възстановената собственост на землището на с. Н., Пловдивска област с площ от 3 576 кв. м., представляващ реална част от имота с обща площ от 4300 кв. м. С решението си въззивният съд е приел, че ишците нямат защитимо право на поддържаното от тях основание - реституция по силата на ЗВСОНИ, конкуриращо с правото на Държавата. Съображенията на съда, за да отрече правата на ишците са две групи: на първо място е прието, че представените писмени доказателства - записка за вписване на частен договор за продажба от 1943 г. и констативен нотариален акт № 12/1994 г., издаден по чл. 9 от ЗВСОНИ не индивидуализират имота в достатъчна степен, за да се приеме, че е идентичен с процесния. На второ място съдът е приел, че този имот е публична държавна собственост и като такъв не подлежи на реституция.

Съгласно разпоредбата на чл.299,ал.1 от ГПК спор, разрешен с влязо в сила решение, не може да бъде пререшаван.Законодателят има предвид разрешаването на спора за самото материално право.Решението, с което производството се прекратява поради липсата на правен интерес , има характер на определение и не се ползва със сила на пресъдено нещо по правните въпроси, с които съдът е сезиран.Ето защо настоящият състав на съда дължи произнасяне по съществото на правния спор, тъй като предходното решение на Пловдивския окръжен съд № 1157 от 18.06.2014 г. по гр. д. № 947/2014 г., с характер на определение, не е формирало сила на пресъдено нещо.

С оглед на така събраните по делото доказателства съдът намира предявения по делото иск за неоснователен.

Основанието,на което ищецът основава защитимото си право на собственост, е реституция на част от имота на Държавата,отчужден от неговия наследодател,по Закона за национализация на частни индустриални и минни предприятия на основание чл. 2 ал.1 от Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти/ЗВСОНИ/.

Възстановяването на собствеността по ЗВСОНИ при наличието на предвидените в закона предпоставки е екс леге-по силата на закона,поради което съставените във връзка с реституцията документи нямат конститутивно действие ,а именно представеното удостоверение № 94-110/29.2.1992 г. на Кмета на Община Родопи Пловдив ,издадено въз основа на решение,взето с протокол № 29/31.7.1992 г. на назначената комисия със заповед № 334/26.6.1992 г.

В хипотезата на чл.2 ал.1 от ЗВСОНИ се възстановява собствеността върху имоти,отчуждени по изчерпателно изброени закони,между които Закона за национализация на частни индустриални и минни предприятия.Съгласно чл.2 ал.3 от Закона собствеността на имотите по ал. 1 се възстановява,ако при влизането на Закона в сила същите са в собственост на Държавата,общините,обществените организации или на техните фирми,или на еднолични дружества по чл. 61 от Търговския закон и ако съществуват реално до размерите,в които са отчуждени.Съгласно чл. 4 ал.1 от ЗВСОНИ собствеността върху имотите по чл.2 се възстановява,ако собствениците не са били обезщетени.

По делото е безспорно установено, че наследодателят на ищеца е притежавал правото на собственост върху сгради и земя с площ от общо 2272 кв.м. Точните граници на имота не са индивидуализирани в приетите през годините карти и планове. Всички събрани по делото доказателства относно разположението на границите са изготвени във връзка с предприети от наследниците на И.Н.Д. опити за нанасяне на имота в КК. На базата на тях вещото лице по приетата в първоинстанционното производство СТЕ дава заключение за разположението на площта на стария имот. Според заключението площта от 4300 кв.м. попада частично в имот с идентификатор 52221.512.620 по точки 1, 2, 15, 16, 17, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 1. Така обособената част от ПИ с идентификатор 52221.512.620 е с площ от 3576 кв.м. След извършено изменение на КК в хода на процеса спорната част попада в поземлен имот с идентификатор 52221.512.652 по КК. В приетата допълнителна СТЕ разположението е дадено и по отношение на новия имот по точки 1, 2, 15, 16, 17, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 1, като площта е определена на 3595 кв.м. От описаните по-горе доказателства и конкретно от акта за публична държавна собственост се доказва, че целият поземлен имот с идентификатор 52221.512.620 е представлявал публична държавна собственост и е бил предназначен за задоволяване нуждите на отбраната. Актът за държавна собственост няма правопораждащо действие, но като официален документ се ползва до доказване на противното с обвързваща доказателствена сила относно отразените в него обстоятелства, в който смисъл е в Решение № 136 от 16.07.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1414/2010 г., I г. о., ГК. В настоящия случай направените констатации не са оспорени от ищеца и не се опровергават от събраните доказателства. Точно обратното, от приложения изпълнителен лист се установява, че процесната площ в периода от 25.02.1992 г. (дата на влизане в сила на ЗВСОНИ) до 15.10.1992 г. е била ползвана от Поделение 18820 (КЕЧ). Налице са доказателства за ползването на имота за нуждите на Министерството на отбраната още от 1987 г., когато са били изградени сградите в него. Ето защо и доколкото няма доказателства, които да опровергават констатациите на акта за държавна собственост от 2001 г., следва да се приеме, че след одържавяването, но преди приемането на ЗВСОНИ през 1992 г. земята, която е била собственост на наследодателя на ищеца, е била предоставена на Министерството на отбраната за задоволяване на обществени нужди и поради това представлява публична държавна

собственост. Според изричната разпоредба на чл. 2, ал. 2, т. 4 ЗДС публична държавна собственост са имотите, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им. С оглед на това, обезпечаването на функциите на дадено учреждение включва не само и единствено сграден фонд, в който непосредствено се осъществяват служебните задължения, но и изобщо осигуряване на всички дейности в широк смисъл, произтичащи от функционалната компетентност на съответното ведомство. Поради това земята от 2272 кв.м. като част от имота, ползван от Министерството на отбраната и конкретно от Поделение 18820 (КЕЧ), представлява публична държавна собственост. Предвид тези характеристики на имота следва да се имат предвид разясненията дадени в Решение № 74 от 8.10.2020 г. на ВКС по гр. д. № 4750/2019 г., I г. о. Съгласно практиката на ВКС разделянето на държавната собственост на публична и частна е извършено за първи път с разпоредбата на чл. 17, ал. 2 от Конституцията на Република България от 1991 г., макар там да не са дефинирани критериите на това разделяне. В чл. 18, ал. 1 КРБ изрично са изброени само обектите, представляващи изключителна държавна собственост, които безспорно представляват публична държавна собственост. Едва през 1996 г. в чл. 2 от Закона за държавната собственост (ЗДС) е посочено конкретно кои държавни имоти представляват публична държавна собственост. Първоначалната редакция на чл. 2, ал. 2, т. 2 ЗДС /ДВ, бр. 44/1996 г./ гласи, че публична държавна собственост са имотите, предоставени на органите на държавна власт за изпълнение на функциите им. Последващата редакция на същия текст гласи, че публична държавна собственост са имотите— държавна собственост, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им /ДВ, бр. 124/1998 г./. Приема се, че макар този текст да не е съществувал към момента на влизане в сила на ЗВСОНИ /ДВ, бр. 15/1992 г./, няма колебание в съдебната практика, че държавните имоти, които още преди приемането на Конституцията от 1991 г. са били предоставени на ведомства за изпълнение на функциите им са придобили статут на публична държавна собственост с приемане на Конституцията през 1991 г., а следователно са имали този статут и към момента на приемане на ЗВСОНИ през 1992 г. Отправна точка за тези разсъждения е дадена в Решение № 19 от 21.10.1993 г. на КС на РБ по конст. д. № 11/93 г., според което частната собственост се различава от публичната според субектите и според своето предназначение; публична собственост

имат само субекти, които упражняват властнически правомощия – държавата, общините и техните органи; публична собственост представляват тези обекти, които служат на обществени интереси и които не се удовлетворяват от собствеността на гражданите и юридическите лица. В т. 8 В и т. 9 на следващо Решение № 4 от 11.03.1998 г. на КС на РБ по конст. д. № 16/97 г. изрично е прието, че публична държавна собственост може да съществува и да е заварена, както от Конституцията от 1991 г., така и от ЗВСОНИ. Отделно от това в практиката на ВКС се приема, че макар едва със ЗДС от 1996 г. да се определя кои имоти представляват публична държавна собственост, този техен статут се преценява към един по-ранен момент – момента на влизане в сила на ЗВСОНИ. В този смисъл е Решение № 2487 от 14.12.2005 г. на ВКС по гр. д. № 3164/2004 г., ГК, IV г. о., в което се сочи, че критерият за това дали един имот е публична собственост е обективен, затова имот, който задоволява трайно обществени потребности от национално значение в областта на културата и изкуството чрез общо ползване от цялото население – чл. 2, ал. 2, т. 4 ЗДС, има характер на публична държавна собственост и това е пречка за реституцията му по ЗВСОНИ. Същото следва да се приеме и за имоти, които към момента на влизане в сила на ЗВСОНИ са били предоставени на ведомства за осъществяване на функциите им – в този смисъл Решение № 142 от 6.01.2015 г. на ВКС по гр. д. № 3121/2014 г., II г. о. и Решение № 250 от 30.06.2015 г. по гр. д. № 1236/2015 г. на ВКС, IV-то г. о. Поради това се приема, че забраната за реституция по ЗВСОНИ на имоти публична държавна собственост, въведена изрично едва с чл. 7, ал. 4 ЗДС /ДВ, бр. 17/2009/, се отнася към по-ранния момент на приемане на реституционния закон, тъй като тя е съществувала и тогава, макар да е извличана по тълкувателен път – Решение № 184 от 03.08.2012 г. по гр. д. № 1319/2010 г. на ВКС, I-во г. о. От изложеното следва изводът, че имот, който към момента на влизане в сила на ЗВСОНИ – 25.02.1992 г. и преди приемане на ЗДС – 1996 г., е предоставен на ведомство да го стопанисва и управлява в интерес на гражданите и на обществото, в съответствие с интересите на националната сигурност, за изпълнение на функциите му, свързани с отбраната е имал характер на публична държавна собственост по смисъла на чл. 17, ал. 2, пр. 2 КРБ. Характерът на имота като публична държавна собственост представлява пречка за възстановяване на собствеността по реда на ЗВСОНИ. Ето защо ищецът не се легитимира като собственик на имот,

разположен в гранитите на ПИ с идентификатор 52221.512.620, в момента представляващ поземлен имот с идентификатор 52221.512.652. Следващата промяна на предназначението на имота от публична в частна не променя правото на собственост. Предпоставките за реституция се преценяват към момента на влизане в сила на ЗВСОНИ– 25.02.1992 г. След като към тази дата имотът, за който претендира ищецът представлява част от земя публична държавна собственост е налице пречка за възстановяването. Поради това реституцията, на която се позовава страната, за да обоснове правата си, не е настъпила. Неоснователно е твърдението на жалбоподателя за нарушение на чл.6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Съгласно ЗОСОИ собствениците или правоприемниците на имоти, одържавени по законите и начините, посочени в чл. 1 и 2 ЗВСОНИ, на които не могат да бъдат върнати реално, защото са станали публична собственост на държавата или на общините имат право на обезщетение по реда предвиден в чл. 2 от същия закон.

Като е достигнал до същите правни изводи и е отхвърлил предявения от ищеца иск по чл.54,ал.2 от ЗКИР, първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено.

При този изход на правния спор в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят разноски за юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78,ал.8 от ГПК в размер от 150 лева.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №3208/10.07.2023г., постановено по гр.д. № 5455/2021 г. , по описа на Районен съд –Пловдив, XIV гр. състав

ОСЪЖДА Х. Т. К., ЕГН *****, да заплати на Държавата, представлявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройство, сумата от 150 лева- разноски по делото за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд при условията на чл.280 от ГПК в 1- месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____